

FARAGÓ ISTVAN
százados

FOKOZZUK A VERSENYSZELLEMET A LŐKIKÉPZÉSBN

Az országos kispuska és hadipuska löversenyek igen értékes tapasztalatokat hoztak mindazok számára, akik szívügyüknek tekintik azt, hogy Honvédségünk mie'őbb magas lökiképzési fokon álljon.

A sok, apró, részletekre kiterjedő tapasztalatokat összegezve, két olyan fő szempontot szándékozunk megvilágítani, melyek valamennyi alakulatra és valamennyi honvédegyénre egyformán érvényesek.

1. Szükség van a lökiképzés terén is a lövészet élcsapatának kinevelésére.

2. Ez a kinevelés necsak néhány bajtársra szorítkozzék, hanem mind a kiválogatásnál, mind a tapasztalat továbbadásánál minél szélesebb tömegek kapcsolódjanak bele

1.-hez.

Sokan azon a véleményen vannak, hogy a versenysport csupán a kiváltságos képességűek sportja, tehát öncélú, krekkeket nevel, elszakad a tömegektől.

Amikor ennek az álláspontnak a helytelenségére rámutatunk, első-sorban azt kell megállapítani, hogy a versenysportot, konkrétan a versenylövészetet illetően, ez a felfogás az úri világ versenyzőire volt jellemző.

Egyoldalú a vélemény, mert ugyanakkor nem jött rá arra, hogy a versenysport másik változata, szocialista változata, ugyanúgy, mint bármely más munkaterületen, — itt is rendkívül nagy mértékben lendíti előre a széles tömegeket.

Éves a felfogás abban is, hogy kiváltságos képességeket vesz számításba. Az emberek zöme, képességei folytán, tud élsportoló lenni s csak nagyon kevesen vannak olyanok, akik megfelelő foglalkoztatás után sem érnek el komoly eredményt.

Ezt igazolja az a tény, hogy a Nagy Honvédő Háborúban igen sok mesterlövője volt a Szovjet Hadseregnek.

Vajjon ezek mind kiváltságosak voltak? Nem! Ez a Szovjet Hadsereg módszeres, aprólékos kiképzésére vezethető vissza. Ebből is láthatjuk, hogy a lövészetben is érvényesíteni kell a tömegekben való egyéni nevelést.

Ha az országos versenyben szereplő csapatokat alaposabban szemügyre vettük, észrevehettük azt, hogy az elől végzett csapatok tagjai között, mindenütt ott volt egy-egy versenylövő, aki tapasztalatait átadva, igyekezett csapatát előrevinni.

Nem véletlen az sem, hogy a tiszti iskolákat korábban végzett növendékek, akik annakidején a versenycsapat tagjai voltak, most mindannyian, mint csapatkapitányok hozták az általuk kiképzett versenylövőket.

Ha csak egy kicsit is belemélyedünk a kérdésbe, azonnal rájövünk arra, hogy *átvitt értelemben* a versenylövők ugyanazt a szerepet tölthetik be a lökiképzés terén, mint amilyen szerepet a Párt tölt be a tömegek politikai nevelésében.

Az a sok tapasztalat és technika, mellyel egy versenylövő rendelkezik, mind hosszú évek munkájának eredménye, melyekre részben ő maga jött rá, legnagyobb részben azonban előző generációk tapasztalatainak összessége.

Kétségtelen, hogy mindezeket a katonai kiképzési idő alatt, saját tapasztalatok révén leszűrni, igen nehezen menne.

Rengeteget lendít azonban a kiképzési fokon az, ha az egység lökiképzését olyan oktató vezeti, aki „tálcán“ viszi emberei elé azokat az eredményeket, melyeket a lövészsport, a világ minden részéből, mintegy ötven éves multja alatt leszűrt.

Nem férhet hozzá kétség, hogy ezekre a tapasztalatokra honvédeinknek is szüksége van.

Mindezt azonban nem lehet csupán elméletileg megtanulni és úgy tovább adni, hogy az oktató maga nem versenylövő. Azt a számtalan apró részletet, melyre itt ki kell térni, csak úgy képes továbbítani, ha az az oktatónak a legteljesebb mértékben ösztönévé vált, minden idegszálában benne élnek a tapasztalatok.

Enélkül nemcsak átadni nem képes, de még észre sem veszi a javításra szoruló hibákat, a kiképzés néhány mechanikus fogáson túl nem terjed, az eredmény pedig ennek megfelelően gyengébb lesz.

2.-höz.

A kérdésnek az egyszerűbb oldala megértetni azt, hogy a versenylövőkre szükség van.

Sokkal lényegesebb azonban az, hogy ez a tudás minél szélesebb rétegekre terjedjen ki.

A kérdés még azzal sincsen megoldva, hogy bizonyos számú versenylövőt kiképezünk s ezek tudásukat továbbadva, bizonyos idő múlva annyi versenyzővel fogunk rendelkezni, hogy minden alosztályhoz jut be'ölük egy-egy.

A szocializmus építésének többi munkaterületein sokkal nagyobb lendülettel halad a felfelé ívelés, mint a löszakmában az előbbi sorok következtetni engedik.

Ennek egyetlen megoldási lehetősége a versenyszellem felébresztése és kiterjesztése olyan mértékben, hogy minden honvéd, minden lövésénél érezze azt, hogy versenyzik, tehát így az egész lökiképzés folyamán közvetlenül is érdekelve van. Az eddig megszervezett versenyek igen nagy nehézségekkel küzdöttek:

a) a fegyvereket a legtöbb honvédegyén nem maga lötte be s így, ha bármilyen csekély mértékben is, de csökkentette a célpont tökéletes eltalálásának lehetőségét (főleg olyan löszámoknál, ahol az értékelés kör-egységre megy),

b) a napiviszonylattal való állandó küzködés a lövőket célpont-áthelyezésre kényszeríti, ami a találati valószínűségből megint sokat elvesz (főleg azoknál a fegyvereknél, melyeknek az irányzóeszközei nem szabályozhatók),

c) a legtöbb lögyakorlatnál csak három-négy osztályozás van, a találatok száma szerint s így az egyforma találatú lövők között már nehéz különbséget tenni s így a verseny nem megy annyira a részletekbe, veszt egyéni jellegéből. Ezeknek a nehézségeknek a leküzdésére tegyünk kísérletet az alábbi módszerrel:

A lövőket oktassuk ki, hogy ne gondoljanak a találatok helyének a fekvésére. A fegyverek a belövés során, olyan szabatoságot értek el, hogy a cél leküzdése be fog következni akkor is, ha a találatok a célponttól kisebb mértékben el is térnek.

Csak a célzás pontos kidolgozására gondoljanak, hogy a találatok minél közelebb legyenek egymáshoz (szórásra löni). Magyarázzuk meg, hogyha véletlenül akadna egy fegyver, mely pontos célzás mellett is az alakon kívül vinné a találatokat, még akkor is sokkal jobb, ha a szórás az a'akon kívül, de kis területen lesz. Célpontáthelyezés a kérdést úgysem oldja meg tökéletesen. A kis szórás kép bebizonyítja, hogy a fegyver jó, csak a belövésnél csúszott be valami hiba, amit ezután már könnyű lesz kijavítani.

A fegyverét a lövő csak a lövések által ismeri meg. Könnyebb a fegyver irányzóeszközeit, ha kell, utólag pontosan a lövő egyéniségéhez megfelelően helyeshíteni, mint a lövőnek az ismeretlen fegyvert bizonytalanul követni.

Amikor a találatképet megkaptuk, függetlenül attól, hogy mennyire van a célponttól eltávolodva, számítsuk ki annak a középső találati pontját (felezési eljárással). Ezután számítsuk ki az egyes találatok köregységeit, — úgy, hogy a nemzetközi céltáblák körbeosztását ráhelyezzük a találatképre, s a középső találati pont a tizes kör közepére essen.

Ennek gyakorlati kivitelezése kispuskánál úgy oldható meg, hogy egy celluloid lapra körzővel fe'karcoljuk a köröket (mellalak nélkü!) és azt a lapot tesszük rá a szórás képre. Ilyen kiértékelő lapok készen is kaphatók.

Hadipuskához a céltábla körhálózatát megfelelő nagyságú hártya-papírra (pauszpapírra) rajzoljuk fel. Elkészíthető azonban a hálózat drótból is (lgy. körirányzékhoz hasonlóan) fegyverműhelyben. A találatkép abszolút körértéke a jelzés szünetében pillanatok alatt kiszámítható.

Nagyon emelhető a versenyszellem a kispuskánál az alábbi megoldással:

Az előírt célpapír helyett a céltáblakeretre egy félív szívópapírt teszünk fel (legolcsóbb papírfajta), melynek a közepére egy fekete foltot ragasztunk, vagy festünk (tintával). A folt alsó széle pontosan olyan széles legyen, mint a mellalak alsó széle (akár 25, akár 50 méteren). A folt lehet pontosan mellalakú, de elegendő, ha a magassága az alsó szélességnek csak a fele, mert a célgömbre már akkor is nagyon jól rá lehet ültetni.

Az így elkészített céllapokat nem ragasztjuk fel, hanem gombostűvel felszúrjuk a zsákvászonra. Így minden lövőé külön-külön megőrizhető.

Az ilyen kiértékelési eljárással a lövő abszolút tudása fog kijönni, függetlenül minden belövési hibától és napi viszonylattól.

Igen nagy mértékben növeli a versenyszellemet, mert a lövő is és az oktató is fokozottan érdekelve van. A lövő pontosan tudja lemérni tudását, az oktató pedig tanításának helyességét. Ez a versenyszellem tovább fokozható:

Az egyénileg legjobb eredményeket elért bajtársak neveit a faliújságon, a lött köregységek számával felsoroljuk.

Amikor újabb csúcsteljesítmény születik, akkor az új nevet az előző fölé írjuk s mindjárt mellé tehetjük a táblára a céllapot is, mely a gombostűvel való feltűzés folytán érintetlenül megmaradt. Hadipuskaeredménynél, mivel a céllap le van ragasztva, a találatképet kicsinyített céllapra lemásoljuk és azt tegyük ki.

Mindenkor pontosan fel lehet tüntetni, hogy melyik raj, szakasz, vagy század tudta a legjobb átlagot kilőni. Ebben a versenyben a résztvevők is teljesen meg lesznek nyugodva, mert a köregységszám teljesen tárgyilagos. Kispuskánál még utólag is ellenőrizni lehet a számítás pontosságát, ha a fenti módon a célpapírokat külön megőrizzük.

Megszervezhető a csapatverseny olyan formában is, hogy ötös, vagy tízes csapatokat szervezünk, melyekbe úgy válogatjuk be a lövőket, hogy a várható eredmény kb. egyforma legyen.

Ennek akkor van különösen nagy jelentősége, ha valamelyik szervezetszerű egységben túl sok a jó lövő s így a verseny nagyjából előre el is van mindig döntve. A csapatok szervezésével nem kell az eredeti elosztályszervezést megbontani s a verseny fej-fej mellett lesz, ami az egyik legalkalmasabb módszer arra, hogy a versenyhangulatot fokozza.

Igen nagy előnye az eljárásnak az, hogy kiküszöbölhetők a lövő sajátos hibái. Az oktató nem tud mindenkit egyszerre az ellenőrző tükörrel figyelni s előfordulhat, hogy a jó előkészítő lövőtatás dacára is van, aki következetesen ugyanazt a hibát fogja elkövetni.

Ez a hiba a megőrzött kispuska lapokból nagyon könnyen kiszűrhető. Ha valakinek a találatképei több lövészet után is mindig ugyanabban az irányban helyezkednek el a célponttól távolabb, vagy közelebb, az már sajátos hibára mutat. Helyes az az állapot, amikor a szórás-

képek mindig másutt fognak feküdni, mert a lövő mindig más fegyverrel, másnapi viszonylat mellett és más befekvésből lő.

Ilyen esetben az oktátónak támpontja van olyan hiba megkeresésére, melyre különben alig figyelne fel (pl. a szíjnak egyik irányban való túlszorítása, kisebb célzási hiba, kisebb befekvési hiba stb.).

Igen nagy előny ígérkezik ezzel az eljárással a tehetségek helyes felderítésére is.

Aki végzett már tehetségutatót, találkozhatott azzal az érzéssel, hogy bármilyen jó lövőkkel rendelkezik is, még mindig lehetnek, sőt biztos vannak olyanok, akikben igen nagy tehetség lappang és sokkal többre lehetett volna vinni, mint az éppen kiválogatottakkal.

Ezeket a kiválogatásokat nagyszerűen el lehet végezni az előkészítő lövőkutatásnál. Ehhez egyénnel való foglalkozás, aktív politikai munka szükséges. Meg kell magyarázni, hogy miért kell jól lőni a bajtársaknak.

Az eddigi tapasztalat azt mutatja, hogy az a bajtárs, aki politikailag képzett, az lövőeredményeiben is megmutatkozik.

Egy-két válogató verseny nem elegendő ahhoz, hogy a képességek teljesen kijöjjenek, mert csak pillanatnyi keresztmetszetet adnak a lövők tudásáról, amiből igen nehéz következtetni arra, hogy kiből mi hozható ki.

Sehol másutt olyan lehetőség nincs a tehetségek helyes felkutatására, mint éppen a Honvédségnél.

Ha a kispuska lövészetek során minden lövészetről el vannak téve a céllapok, akkor ez már igen nagy mértékben közelebb vitt bennünket a célhoz.

Ha a lőtt köregységeket egy-két hónapon át figyeljük, akkor minden lövőnél más-más fejlődést fogunk észrevenni. Legtöbb esetben a fejlődés mértéke fogja kihozni a tehetségeket.

Ezenkívül azonban még figyelemmel kell lennünk az alábiakra: megelőzően a polgári életben, vagy más alakulatnál lőtt-e már az illető és mennyit. Természetesen kisebb fejlődés is többet ér, ha az illető még egyáltalán nem lőtt előzőleg.

A fejlődés abszolút értékét sem lehet csak alapul venni, mert előfordulhat, hogy valaki egészen gyenge köregységgel kezdte, de egy bizonyos fokon megállt s javulást nem mutat. Ha ez a megállás túl korai, akkor a lövőtől már ritkán várhatunk nagyobb javulást (pl. fekve hetes átlag).

Igen nagy értéke van a lapok megőrzésének abból a szempontból is, hogy a kiértékelő tisztán látja a lövő idegállapotát is. Akinek szép, kicsi a szórása, de következetesen mindig van egy-két kóbor lövése, az bármilyen jószemű lövő is, az idegrendszerében rejülő hibát igen nehezen tudja legyűrni. Ez csak úgy állapítható meg, ha a lövőnek egyszerre 5—6 céllapja is előttem van.

Ha az oktató maga nem is versenylovó, a megőrzött céllapok alapján hozzáértő ember meg tudja állapítani, kivel a legérdemesebb versenyszerűen foglalkozni.

Ehhez természetesen szükség van arra, hogy az előírt lövszámokon kívül az alosztályok több lehetőséget is adjanak a bajtársaknak, 5—5 lövéses sorozatok lelövésére. Ha valaki új csúcsot akar kilőni, adjuk meg rá a lehetőséget.

A versenyszellem ébrentartása ilyen formában szép eredményekre ad kilátást, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy igen sok emberben van meg a tehetség, csak éppen az oktatója nem tudta azt észrevenni és megfelelően kihozni.

Az eddigiek során gyakran becsúszott az a hiba, hogy a verseny-lövők versenyeik lezajlása után, megpihentek babéraikon. Pedig a munka lényegi része ezután következik. Ok csak azért tanultak többet, hogy legyen mit bajtársaiknak átadni.

Ha a versenyszellemet sikerül ébrentartani, akkor a többi honvédek keresni fogják a jobb lövőket, hogy azok tudását átvegyék.

Ha a tömegek a versenyben nincsenek közvetlenül is érdekelve, úgy örömmel veszik ugyan tudomásul bajtársaik sikereit, vagy osztoznak sikertelenségükben, de a tapasztalatátadás nem lesz olyan lüktető és eredményes.

Egy-egy sikerültebb verseny, vagy újabb módszerek átvétele ugrás-szerűen tudja az eredményeket javítani.

Tegyünk kísérletet a versenyszellem ily módon való felébresztésére, hogy maradéktalanul elérhessük azt a célt, melyet a lökiképzés terén elibénk Pártunk és a Miniszter Bajtárs állított.

*Törekedni kell a csapatok magasfokú
lökiképzésére és meg kell tanítani
őket a harc összes nemeiben
a tűz helyes alkalmazására, a tüzzel
való manőverezésre*

és az összpontosított tűz használatára

*